



Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Neveléstudományi Intézet

óvodapedagógus alapképzési szak

**HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK ÓVODAI
NEVELÉSE PÁRI TELEPÜLÉSEN**

Belső konzulens: Fináncz Judit PhD

egyetemi docens

Belső konzulens intézete/tanszéke:

Neveléstudományi Intézet/
Gyermeknevelési Tanszék

Készítette: Niederné Városi Éva

Kaposvár

2024

TARTALMI KIVONAT

Hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése Pári településen

Niederné Városi Éva

Óvodapedagógus szak, BA, Levelező tagozat

Neveléstudományi Intézet/ Gyermeknevelési Tanszék

Témavezető: Fináncz Judit PhD, egyetemi docens, MATE Neveléstudományi Intézet

Szakedolgozatom célja az volt, hogy képet kapjak a hátrányos helyzetben élő gyerekek és családjaik életéről, problémáikról, a lehetőségekről, pályázatokról, amivel támogatni, segíteni, illetve felzárkóztatni lehet őket. Ez a téma elég közel áll hozzám, mivel egy hátrányos helyzetű tolnai kistelepülésen élek és dolgozom, ezért napi szinten találkozom ezekkel a gyerekekkel és családtagjaikkal.

Szakedolgozatomban bemutattam a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalmát, kialakulásának lehetséges tényezőit, valamint röviden kitértem a gyermekszegénységre. Statisztikai adatok segítségével 5 évre visszamenőleg megnéztem, hogyan változott a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma Magyarországon, illetve Tolna Vármegyében. Bemutattam a hátrányos, halmozottan hátrányos családok és gyermekek speciális szükségleteit, a kérdéskörhöz kapcsolódó jogi háttérrel, a felelős intézményeket.

Dolgozatom empirikus vizsgálata során áttekintettem Pári község és a helyi óvoda helyzetét, majd kitértem a hátrányos helyzet helyi megnyilvánulási formáira. Vizsgálatom során problématerképét készítettem a községben tapasztalt hátrányok háttéréről és SWOT analízist végeztem az óvoda hátránykompenzációs tevékenységének elemzéséhez. A faluban megjelenő hátrányos helyzet főbb okai az alacsony iskolázottság, a korlátozott

munkalehetőség, a korai gyermekvállalás, a kedvezőtlen lakhatási körülmények, az életvezetési ismeretek hiányosságai, valamint az alacsony jövedelem következtében kialakult mentálhigiénés és étkezési problémák.

Esetleírás segítségével bemutattam milyen problémákkal néz szembe az óvodapedagógus az óvodai nevelés során. Emellett interjúkat készítettem óvodapedagógusokkal, szociális szakemberrel, családsegítővel és a fenntartó képviselőjével. Ezeknek az interjúknak a segítségével kerestem a választ arra, hogy milyen lehetőségek, pályázatok, támogatások állnak rendelkezésre ezeknek a gyerekeknek és családjaiknak a felzárkóztatására, támogatására. A gyermekek gyakran rendszertelenül járnak óvodába, a sok hiányzás miatt pedig nehezen illeszkednek be a csoportba. A szabályokat nehezen fogadják el, a játékeszközökkel gyakran nem tudnak játszani. A higiéniai szabályokat nem, vagy csak részben ismerik, így több gondozási feladat vár az óvoda dolgozóira. Nagyon fontos a gyermekek állandó pozitív megerősítése, mivel azt tapasztalható, hogy a hátrányos helyzetű családokból érkező gyerekek önbizalomhiánnyal küzdenek és sokkal bizonytalanabbak egy-egy feladat elvégzésekor. Az óvodapedagógus nagy figyelmet fordít a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítására, de néha falakba ütközik, mert a szülők nem mutatnak hajlandóságot az együttműködésre.

Sajnos, az interjúkból kiderült számomra, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet már évtizedekre visszanyúló probléma, és még nem sikerült rá megfelelő megoldást találni. A jelenlegi támogatások, pályázatok programok csak ideiglenesen adnak segítséget, de a problémát nem oldják meg. Dolgozatom írása közben számomra új és hasznos információkhoz jutottam, amiket a későbbiekben kamatoztatni is tudok.